

Väljaandja:  
Akti liik:  
Teksti liik:  
Redaktsiooni jõustumise kp:  
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:  
Avaldamismärge:

Sotsiaalminister  
määrus  
algtekst-terviktekst  
01.08.2014  
Hetkel kehtiv  
RT I, 09.07.2014, 23

# Iseseisvalt osutada lubatud ämmaemandusabiteenuste loetelu ja nende hulka kuuluvad tegevused ning kodusünnitusabi osutamise tingimused ja kord

Vastu võetud 02.07.2014 nr 44

Määrus kehtestatakse [tervishoiuteenuste korraldamise seaduse](#) § 26<sup>2</sup> lõike 3 alusel.

## § 1. Üldsätted

Määrusega kehtestatakse iseseisvalt osutada lubatud ämmaemandusabiteenuste loetelu ja nende hulka kuuluvad tegevused ning ämmaemanda poolt kodusünnitusabi osutamise tingimused ja kord.

## § 2. Iseseisvalt osutada lubatud ämmaemandusabiteenuste loetelu

Iseseisvalt osutada lubatud ämmaemandusabiteenused on:

- 1) ambulatoorne ämmaemandusabi;
- 2) kodusünnitusabi.

## § 3. Ambulatoorne ämmaemandusabi

(1) Ambulatoorse ämmaemandusabi raames sooritatavad tegevused on:

- 1) nõustamine;
- 2) normaalse raseduse jälgimine;
- 3) naise ja lapse sünnitusjärgne jälgimine;
- 4) täiendavate tegevuste, toimingute ja uuringute tegemine ning lõikes 6 nimetatud uuringute tegemine;
- 5) ravimite väljakirjutamine vastavalt ravimiseaduse § 33 lõike 7 alusel kehtestatud määrusele ning iseseisev või arsti määratud ravi teostamine ja ravimite manustamine;
- 6) teiste õigusaktidega kehtestatud kohustuste täitmine.

(2) Ambulatoorse ämmaemandusabi nõustamise valdkonnad on:

- 1) seksuaalsus ja suguline areng;
- 2) raseduse planeerimine;
- 3) kontratseptsioon;
- 4) soovimatu rasedus;
- 5) raseduse katkestamine;
- 6) raseduse katkemine;
- 7) rasedus, sealhulgas riskirasedus;
- 8) sünnitus;
- 9) sünnitusjärgne periood;
- 10) imetamine;
- 11) lapse hooldus, toitmine ja üldine areng;
- 12) naistehaiguste ja sugulisel teel levivate haiguste ennetamine ja ravipõhimõtted;
- 13) naise üleminekuiga;
- 14) pere- ja seksuaalvägivald;
- 15) tervise säilitamine, vigastuste ja terviseriskide ennetamine.

(3) Normaalse raseduse jälgimine on:

- 1) raseduse diagnoosimine, raseduse kestuse ja sünnitustähtaja määramine;
- 2) raseduse kulu jälgimine, raseda läbivaatus ja seisundi hindamine, sealhulgas raseduse kestuse, loote asendi ja seisundi hindamine, uuringutele ja analüüsidele suunamine;
- 3) rasedus- ja sünnitusriskide hindamine;
- 4) rasedus- ja sünnitusplaani koostamine, sealhulgas sünnituskoha valik;
- 5) kõrvalekallete korral abi kutsumine, suunamine perearsti või eriarsti juurde ja vajaduse korral tegutsemine iseseisvalt või koostöös teiste tervishoiutöötajatega vastavalt olukorrale.

(4) Naise ja lapse sünnitusjärgne jälgimine on:

- 1) sünnitusjärgse perioodi kulu jälgimine, läbivaatuse tegemine ja taastumise hindamine;
- 2) vastsündinu läbivaatuse tegemine, tema adaptatsiooni, üldseisundi ja -arengu jälgimine ning hindamine;
- 3) vastsündinu ja imiku hooldus, sealhulgas vigastuste vältimisega seotud ennetustegevus;
- 4) imetusprotsessi jälgimine, hindamine ja nõustamine;
- 5) kõrvalekallete korral abi kutsumine, suunamine perearsti või sünnitusosakonna lastearsti juurde ja vajaduse korral tegutsemine iseseisvalt või koostöös teiste tervishoiutöötajatega vastavalt olukorrale.

(5) Ambulatoorse ämmaemandusabi osutamisel vajaduse korral täiendavad tegevused, toimingud ja uuringud on:

- 1) loote seisundi hindamine, sealhulgas kardiotoograafia;
- 2) günekoloogilise läbivaatuse tegemine ja tulemuste hindamine;
- 3) haavahooldus;
- 4) kaalumine, mõõtmine ja kehamassi indeksi määramine;
- 5) vererõhu mõõtmine;
- 6) pulsisageduse ja kehatemperatuuri mõõtmine ja hindamine;
- 7) analüüsimaterjalide võtmine;
- 8) vastsündinu skriininguuringute tegemine;
- 9) esmaabi andmine ja elustamine;
- 10) ultraheliuuringu tegemine vararaseduse diagnostikaks ja loote asendi hindamiseks sellekohase väljaõppe olemasolul või vastavale uuringule suunamine;
- 11) mammograafilisele uuringule ja rinna ultraheliuuringule suunamine.

(6) Ambulatoorse ämmaemandusabi osutamisel tehtavad uuringud on:

- 1) uriini analüüsi tegemine testribaga;
- 2) veresuhkru määramine glükomeetriga;
- 3) hemoglobiini määramine hemoglobiinomeetriga;
- 4) uriinist rasedustesti tegemine;
- 5) looteveetesti tegemine;
- 6) tupe pH määramine testribaga;
- 7) bilirubiini määramine vastsündinul.

(7) Ambulatoorse ämmaemandusabi osutamisel teeb ämmaemand vajaduse korral koduviisiite.

#### § 4. Kodusünnitusabi

(1) Kodusünnitus on käesoleva määruse tähenduses raseduse plaanikohase jälgimise ajal raseda soovil planeeritud, visiitide käigus eelnevalt kokku lepitud, väljaspool haiglat kodustes tingimustes ämmaemanda poolt vastuvõetud sünnitus.

(2) Kodusünnitusabi raames sooritatavad tegevused on:

- 1) kodusünnituse planeerimine, sealhulgas riskide hindamine ja nõustamine;
- 2) keskkonna turvalisuse ja privaatsuse hindamine lähtuvalt ema, vastsündinu ja pere vajadustest;
- 3) normaalse sünnituse jälgimine ja abistamine;
- 4) naise ja vastsündinu sünnitusjärgne jälgimine;
- 5) täiendavate tegevuste, toimingute ja uuringute tegemine ja hindamine;
- 6) lõikes 6 nimetatud uuringute määramine, tegemine ja hindamine;
- 7) dokumenteerimine vastavalt tervishoiuteenuste korraldamise seaduse alusel sätestatule ning meditsiinilise sünnitõendi vormistamine ja väljastamine;
- 8) ravimite kasutamine vastavalt vajadusele;
- 9) kõrvalekallete korral abi kutsumine ja haiglasse üleviimise korraldamine, vajaduse korral tegutsemine iseseisvalt või koostöös teiste tervishoiutöötajatega vastavalt olukorrale.

(3) Kodusünnituse planeerimine, jälgimine ja abistamine on:

- 1) sünnitusriski hindamine ja sünnitusplaani koostamine;
- 2) kirjaliku lepingu vormistamine ämmaemanda ja kodusünnitust planeeriva naise vahel kodusünnitusabi osutamiseks;
- 3) sünnitaja läbivaatuse tegemine ja seisundi hindamine;
- 4) sünnituse kulu jälgimine ja hindamine;
- 5) loote seisundi jälgimine ja hindamine;
- 6) sünnitaja abistamine ja juhendamine ning sünnituse vastuvõtmine;
- 7) vajaduse korral looteveepõie avamine;
- 8) vajaduse korral lahkliha lõike tegemine;
- 9) sünnituse ilma ravimiteta valutustamine;
- 10) sünnitusteede revisioon ja vajaduse korral sünnitusteede terviklikkuse taastamine, välja arvatud lahkliha III–IV järgu ja ulatuslike emakakaela rebendite korral;
- 11) päramiste terviklikkuse ja verekaotuse hindamine;
- 12) vastsündinu seisundi hindamine, esmane läbivaatus ja hooldus;
- 13) kõrvalekallete korral abi kutsumine ja haiglasse üleviimise korraldamine, vajaduse korral tegutsemine iseseisvalt või koostöös teiste tervishoiutöötajatega vastavalt olukorrale.

(4) Kodusünnitusabi osutamisel sooritatakse naise ja vastsündinu sünnitusjärgse jälgimise raames § 3 lõikes 4 nimetatud tegevusi.

(5) Kodusünnitusabi osutamisel vajaduse korral täiendavad tegevused, toimingud ja uuringud on:

- 1) looteseisundi hindamine;
- 2) läbivaatuse tegemine;
- 3) haavade hooldus;
- 4) kusepõie kateteriseerimine;
- 5) perifeerse veeni kanüleerimine ja tilkinfusiooni alustamine;
- 6) termoaplikatsioonide teostamine;
- 7) sünnitusteede revisioon ja vajaduse korral taastamine;
- 8) kaalumine, mõõtmine ja kehamassi indeksi määramine;
- 9) vererõhu mõõtmine;
- 10) pulsisageduse ja kehatemperatuuri hindamine;
- 11) analüüsimaterjalide võtmine;
- 12) esmaabi andmine ja elustamine.

(6) Kodusünnitusabi osutamisel tehtavad uuringud on:

- 1) veresuhkru määramine glükomeetriga;
- 2) looteveetesti tegemine.

## **§ 5. Kodusünnitusabi osutamise tingimused ja kord**

(1) Kodusünnitusabi võib osutada ämmaemand, kellel on:

- 1) dokumentaalselt tõendatud sünnitusabi praktilise töö kogemus sünnitusabi osutaja juures vähemalt 150 sünnituse vastuvõtmisena viimase viie aasta jooksul või sellele vastav kutse kvalifikatsiooni tase;
- 2) läbitud vastavat eriala esindava erialaühenduse tunnustatud vastsündinu elustamise teoreetiline ja praktiline koolitus vähemalt seitsme tunni ulatuses üks kord aastas;
- 3) läbitud vastavat eriala esindava erialaühenduse tunnustatud täiskasvanu elustamise teoreetiline ja praktiline koolitus vähemalt kuue tunni ulatuses üks kord iga kahe aasta tagant.

(2) Kodusünnitust võib planeerida, kui:

- 1) naine on avaldanud soovi kodusünnituseks;
- 2) raseduse kulgu on jälgitud vastavalt kehtivale raseduse jälgimise juhendile, riske on hinnanud ämmaemand ja vajaduse korral naistearst;
- 3) kulgeva raseduse riski tase on olnud madal;
- 4) varasemate raseduste ja sünnituste kulus ei ole esinenud oodatavat sünnitust komplitseerida võivaid seisundeid ega olukordi;
- 5) oodatava sünnituse riski tase on madal;
- 6) naine omab tõendus põhised teavet raseduse, sünnituse, sealhulgas kodusünnituse ja sünnitusjärgse perioodi kohta informeeritud valikute tegemiseks;
- 7) keskkond ja sotsiaalne tugivõrgustik toetavad kodusünnitust;
- 8) sünnituskoht asub lähimast sünnitusabi osutavast haiglast kõige rohkem 30 km kaugusel.

(3) Ämmaemand jälgib ja abistab sünnitanut ja vastsündinut kahe tunni jooksul pärast sünnitust, vajaduse korral kauem.

(4) Ämmaemand teeb planeeritud kodusünnituse järel emale ja vastsündinule vähemalt ühe koduviisiidi 48 tunni jooksul ning teavitab sünnitanu perearsti esimesel võimalusel, edastades talle vajaduse korral väljavõtte tervishoiuteenuse osutamise dokumentatsioonist.

(5) Ämmaemand teavitab sünnitanut ja tema peret vajadusest pöörduda kolme tööpäeva jooksul pärast sünnitust vastsündinuga lastearsti järelkontrolli.

(6) Ämmaemand korraldab vajaduse korral sünnitaja või sünnitanu ja vastsündinu transpordi haiglasse ning kutsub kiirabi, samuti annab esimesel võimalusel haiglale üle kogu sünnitusosalase teabe.

## **§ 6. Määruse kehtetuks tunnistamine**

Sotsiaalministri 19. märtsi 2010. a määrus nr 22 „Iseseisvalt osutada lubatud ämmaemandusabiteenuste loetelu ja nende hulka kuuluvad tegevused” tunnistatakse kehtetuks.

## **§ 7. Määruse jõustumine**

Määrus jõustub 1. augustil 2014. a.

Helmen Kütt  
Sotsiaalminister

